

POSSIBLE ANSWERS FOR:

**XITSONGA XA RIRIMI RO SUNGULA
NHLAWULO WA HENHLA
(Papila ro Sungula)**

XIVUTISO XA 1

1.1.1	A hi swona, a a nga tirhi a ri nsulavoya.	(3)
1.1.2	A hi swona, a nga tsakangi hikuva loko a twile rhengu ra vona u va cacile a va byela xo mita hi huku.	(3)
1.1.3	A hi swona, a nga lamulangi u lo teka bakiti ra mati yo vila a chela tata wakwe.	(3)
1.1.4	A hi swona, loyi a vitanele ambulese i ntombi ya Rhengu	(3)
1.1.5	A hi swona, u tshama a khomiwa a heta lembe ejele	(3)
		[15]
1.2.1	a va nga verengi a va ri tinsulavoya.	(1)
1.2.2	Hi timhaka to ya gevenga Mahlalela va n'wi tekela mali	(1)
1.2.3	Hikuva a a nga tsakeli leswi a va bula hi swona	(1)
1.2.4	Ee, a va swikotanga hikuva Rhengu u vile a hisiwa hi mati, kasi munghana wa yena u balekile.	(1)
1.2.5	Vanhu vambirhi	(1)
		[5]
1.3.1	ku byela munhu timhaka ta yena	(2)
1.3.2	ku kana la mhaka	(2)
1.3.3	va nga ti karhatanga	(2)
1.3.4	A nga ha hetanga ni leswi a swi vula.	(2)
1.3.5	ku tsutsuma.	(2)
		[10]
		[30]

XIVUTISO XA 2

Mabendle nindyangu wa yena a va tshama eXitandani. Muti wa yena a wu hanya evuswetini hikuva Mabendle a a tshamela ku ya exhibedhhele hikuva a a ri ni vuvabyi bya rikhohlokhohlo. Lembe rin'wana loko a tlhelela exhibedhhele va kume leswo vuvabyi a byi kurile, hiloko va kombela leswaku nsati wa yena a ta a ta kamberiwa, na yena u kumeke a ri ni vuvabyi lebyi. Kutani va amukeriwile exhibedhhele ku kondza va lova . Vana va vona va yisiwile eka maxaka loyi wa mufana a a tshama ni hahani wa yena loyi a n'wi tirhisa tani hi hlonga wa yena n'wana a nga tirhi nchumu. Vafana lavambirhi a va nghena xikolo swin'we. Loyi wa ka Mabedle a a ti tlhariherile, hambi leswi a a xanisiwa u nghenile xikolo, loko a fika eka ntangha ntsevu u pasile hi 'first class' loko loyi wa ka hahani swi tsandzile

V = 6
R = 4 **[10]**

XIVUTISO XA 3

- 3.1 Vamanana va ya exikhongelweni hi wavumune wa vhiki rin'wana na rin'wana. (2)
- 3.2 Vavasati a va fanelanga ku tshama exitulwini. (2)
- 3.3 Ndzi famba endleleni leyi masiku hinkwawo loko ndzi ya exikolweni. (2)
[6]

XIVUTISO XA 4

- 4.1 Hambi Basani a ndzi veng, mina ndza n'wi rhandza. (1)
- 4.2 Gezani u biwile hikokwalaho ko phungela ngopfu. (1)
- 4.3 Va fikile se hi khandziyile bazi. (1)
- 4.4 Tana na vana lava hinkwavo, naswona u nga rivali mali. (1)
- 4.5 Leswaku i xiyimbeleri, swi tiviwa hi mina. (1)
[5]

XIVUTISO XA 5

- 5.1 nakanaka! lee! (1)
- 5.2 bulumuku! (1)
- 5.3 Bamfe! (1)
- 5.4 nhabya, khekhexwa. (1)
- 5.5 Tikitiki! (1)
[5]

XIVUTISO XA 6

- 6.1 Kokwana va pyopyiwile / dakwile (2)
- 6.2 Enkhubyeni a ku tele swinene (2)
- 6.3 U rhandza ngopfu vavasati (2)
- 6.4 Khazamula u khomiwile hi maphorisa. (2)
- 6.5 Tsakani u vuyile tolo hi xitimela / bazi ra ka Rhalaweyi. (2)
[10]

XIVUTISO XA 7

- 7.1 Vana va xikolo va ta n'wi vona. (2)
- 7.2 Vana va xikolo a va n'wi vonanga. (2)
[4]

XIVUTISO XA 8

- 8.1 xilan'walan'wa. (1)
- 8.2 xiloyiloyi (1)
- 8.3 xinomonomo / man'an'a (1)
[3]

XIVUTISO XA 9

- 9.1 A ndzi ta xi tirhisa loko Gezani a pyopyiwile a famba a holova ni vanhu. (2)
- 9.2 A ndzi ta xi tirhisa loko Khensani a rhandza ku famba nivusiku ku ri ni leswo tala swi humelelaka swo biha ni vusiku. (2)
- 9.3 A ndzi ta xi tirhisa loko ndzi kombele Tsakani ku ndzi basisela yindlu kambe swi nga vonakali leswi a swi endlaka naswona a nga heti. (2)
[6]

XIVUTISO XA 10

Mina, hi yumina, ndzi rhandza ku vulavula ntiyiso. Leswi ndzi ringetaka ku vula swona hi leswaku a ndzi lavi ku tumbeta mhaka laha yi tietleleleke kona. Emutini wa ka Maluleke ndzi vulavurile hi ndlela yo komba vunhenha, kambe vo tala va n'wina a va ehleketa leswaku ndzi yimelela Mathebula. Mina ndzi ri ndzexe a ndzi titwa leswaku a ndzi yimeleli kumbe ku n'wi sirhelela.

xihoxo xin'we = I maraka

[20]

END